



Сабақтың тақырыбы:

Өмір қауіпсіздік негіздері





Мақсаты

1. Оқушылардың адам өміріне қауіп тудыратан жағдайлар: газдан улану, электр энергиясы, жер сілкінісі туралы білімдерін бекіту, олардан сақтану жағдайларын түсіндіру;

2. Сөздік қорын молайту, ой өрісін кеңейту, танымдық қабілеттерін дамыту;

3. Адамгершілікке, ұқыптылыққа, қауіпсіздік ережесін сақтауға тәрбиелеу.





Сабақ барысы :

Ұйымдастыру кезеңі:

- 1. Оқушыларды сапқа тұрғызу*
- 2. Олардың сырт көрінісіне көңіл аудару*
- 3. Взвод командирінен баянат қабылдау*
- 4. Психологиялық дайындық*





Жаңа сабақ



Өмірден қымбат еш нәрсе жоқ, өйткені өмірде бәрі бар. Қазіргі заманда өмір ең қымбат байлық болып келеді. Адамның ең негізгі мақсаты ол - өмірді сақтап қалу, өйткені ол құнсыз. Адам осы өмірдегі өмір сүру мағынасын іздейді, жоспар құрайды, сол жоспарларды іске асыру үшін жасайды және үйренеді. Көбінесе жағдайларда өз өмірін сақтап қалу және өз жақындарының өмірін сақтап қалу үшін қарапайым ережелерді білуіне байланысты болады. Мысалы: алғашқы медициналық көмек төтенше жағдайлар кезінде. Өмір қауіпсіздік негіздерін ӘР ҚАЙСЫСЫ білу керек және де әр қайсысы түсініп отыру керек, өз уақытында бәрін дұрыс жасауын біздің денсаулығымызға және өзіміздің өмірімізге, балаларымызға қаншалықты маңызды екенін білу керек. Қай жерде сіз болсаңыз, жалғыз, достарымен, отбасымен, жолда жұмысқа бара жатқанда, демалыста немесе үйде, әрқашанда есіңізде сақтаныз, өмірде көптеген жағдайлар болады. Олар әдеттегідей әр-түрлі жағдайларға әкеліп соқтырады. Сендер бұндай жағдаймен кездессеңіз сабырлық сақтау керек - сіздің оған жасаған көмегіңіз оның өмірін сақтап қалуына мүмкіндік жасайды. Сол себептен бұны білу және оны дұрыс қолдану біздің міндетіміз





ТАБИҒАТ АПАТЫ / ДАУЫЛДАР МЕН ҚАТТЫ ЖЕЛДЕР

Сіз дауылдың жақындағаның біліп сезсеңіз, онда есік пен терезелерді қатты жабу керек. Әйнектерге пластырларды жабыстыру керек.

Шамдарды дайындап қойыңыз (электричестваны сөндіру мүмкін).

Электротехникалар мен сыртқы телеантеннаны сөндіру керек.

Жел алып кететін заттарды далада қалдырмау керек.

Егер дауыл болатының білсеңіз, теңіз жағасынан, өзендерден алыс ұсталу керек. Себебі, сіздерді су тасқынымен алып кетуі мүмкін.

Жер үйдің үлкен және мықты жағына баруыңыз керек, одан да жақсы подвалға бару керек.

Егер сізді ашық жерде дауыл алып кетсе, онда тұйық жерге жорғалап, тығылу керек. Бірақ, құлап жатқан ағаштардан, бұтақтардан сақтаныңыз.

ТАБИҒАТ АПАТЫ / СУ ТАСҚЫНЫ.

Сіздің іс-әрекетіңіз:

Су тасқын кезінде, егер сізде уақыт бар болса, онда үйден кетпей тұрғанда газды сөндіріп және электротехникаларды сөндіру керек, өзінмен бірге керекті азық-түлікті (2-3 күнге), киімдерді, дәрілерді жинап алу керек.

Егер су тасқыны ашық жерде немесе орманда болса, онда жылдам биік жерлерге (ағашқа немесе басқа бір затқа) ұстанып қалу керек.

Егер сіздің жолыңызда өзен тасқыны болса ең біріншіден тайаз (мелкое) жерді іздеп көріңіз.

Сумканы немесе рюкзакті сулап алмау үшін жоғары орынастырыңыз. Егер оларды өзіңіз ұстасаныз онда рюкзакты иыққа бір лямкаға ғана ілініз, өйткені, егер сіз суға құласаныз рюкзакті оңай тастасалуға болады.

Судың тереңдігін білу үшін, ұзын таяқты алыңыз.

Суға бір аяқты мықты қойғаннан кейін ғана екінші аяқты көтеріңіз, судын ағына қарай бұрыш жасап қырынмен абайлап жүріңіз.

Егер сіз топтың ішінде өзенді өтіп жүрсеніз, онда бір адам өзеннің әржі жағын жіптің бір соңын алып ағашқа немесе тасқа байлап қою керек. Келесі адамдар бір қолымен жіпті екінші қолмен таяқты ұстап өзенді өтуге тиісті.

Егер сізде жіп, арқан болмаса және сіз топпен өзенді өтіп жатырсындар, онда бір бірлеріңіздің иықтырыңыздан ұстап, бір біріне страховка жасап абайлап бірдей немесе кезекпен аяқтарын басып өзенді өту керек.

АЛҒАШҚЫ ЖӘРДЕМ / ЕГЕР АДАМ ДЕМ АЛМАСА (перестал дышать).



Егер адам дем алмаса сізде оған көмектесу үшін 1-2 минут ғана бар, өйткені адамның ми үш минут оттегінсіз болса, клиникалық өлім пайда болады.

Сіздің іс-әрекетіңіз:

1. Адамның пульсін тексеріңіз, егер адам дем алмаса пульс жоқ болады, еріні, құлағы беті ақырын көгере бастайды. Кеудесі көтерілмейді.
2. Адамның дем алудың жолын тазартыңыз. Мүмкін адамның ауызы толғақ құсығынан немесе сілейкеден демаламай жатыр, тілі тамағына түсіп кеткен, тамағь қатты тартылып жұқалап кетті және сол себептен адам дем аламай жатыр.





АЛКОГОЛЬМЕН УЛАНУ



Белгілер:

1. Спирттің мүмкіген иісі
2. Қөру және есту (зрительные и слуховые) галлюцинациялар.
3. Жүрегі айнуы және құсуы (тошнота и рвота).
4. Есінен айрылу (потеря сознания).

Сіздің іс-әрекетіңіз:

1. Егер жәбірленуші есінен айырылса, оның есін жидырыңыз.
2. Оны етбетіне басын бір жағына бұрып, құсығына шашылып қалмайтындай етіп жатқызыңыз.
3. Есін жиғызып, құстырып көріңіз.



АЛҒАШҚЫ ЖӘРДЕМ / ЕГЕР АДАМ СУҒА БАТҚАН БОЛСА (ТОНУЛ).



Сіздің іс-әрекетіңіз:

- 1. Мұрынынан кірген сумен бірге шылаудан тазартып, су кіріп кеткен кезде зардап шеккен адам бетімен төмен қарай қояды, баспен кеуде ілініп тұрғандай тұру керек. Сол үшін оны тізенізге қоюға болады немесе ішіңізге қарай қойып бүгіп кесек сияқыл киім қою керек.**
- 2. Содан су өкпеден шықсын деп, арқасынан басу керек. Су шығуын қойса арқасынан жатқызып өзі демалғанша қолдан дем беру керек (искусственное дыхание).**
- 3. Зардап шеккен адам санаға келген кезде, оны жылытып аурухананаға жіберу керек.**

ЖАБАЙЫ ТАБИҒАТТА ТІРІ ҚАЛУ / ОТ ЖАҒУ.



Сіздің іс-әрекетіңіз:

1. Құрғақ материал табыңыз: Құрғақ шөп, сабан, шыршаның шайырлы бұтақтарын.
2. От жағудың орнын әзірлеңіз, үш жағынан тас және үлкен бұтақтар қойып, желді жағын ашық болу керек.
3. Көбірек бұтақтар алыңыз.
4. Шөпті шағыңыз. Отқа үрлеп кішкенедең бұтақ қосыңыз.

ЖАНУАРЛАРДЫҢ ШАБУЫЛЫ Ж/Е ШАҒУЫ/ ИТТІҢ ШАБУЫЛЫНЫҢ ҚАУШЫ (Угроза нападения собаки).



Иттің жанынан өткенде ешқашан оның көзіне карамаңыз. Ол сіздің оған шабуыл жасайың деп жатқанын ойлайды.

Егер ит сізге шабуыл жасаса, онда сіздің іс-әрекетіңіз мынандай болу керек:

1. Итті ұрмай, қатты айтыңыз: «Сидеть», «Стоять», «Отыр», «Тұр». Дресивкада болған ит бұл бұйрықты түсінеді.
2. Егер сізге ит секіріп кетсе, онда оған локотьті беріңіз. Аурғанына пыдағ локотьті иттің ауызына тереңрек итеріп жібіңіз. Иттің тістегені әлсіреуге тиісті. Қолында қатты жұлмаңыз, әйтпесе сізде қатты жарақат (рванная рана) болу мүмкін. Ал ит жаңа жеріңізді тістейді.

СУДА / СУҒА БАТҚАНҒА КӨМЕКТЕСУ (помощь утопающему).



Адамның батқанын қалай білесіз:

Батып жатқан адамның денесі суда тік тұрады, басы толқында бір есе көрінеді бір есе көрімбейді. Батып жатқан адам қолмен (судорожно взмахивает).

Сіздің іс-әрекетіңіз:

1. Егер сізде қайық бар болса тоңып жатқан адамға жүзіп оны қайыққа көтеріңіз. Байқаңыз, қайық аударылып қалу мүмкін.
2. Егер қайық жоқ болса, онда жүзіп батып жатқан адамға жетіңіз.
3. Батып жатқан адамға жеткен соң, оған артынан иығынан ұстаңыз. Әйтпесе ол сізді ұстап алу мүмкін және сізбен бірге батып кетеді.
4. Егер батып жатқан адам сізді ұстап жібермесе, онда оны бір қолымен жақтап (подбородықтан) ұстап өзіне қарай тартыңыз. Оның басы сіздің басымен қатар бет жоғары болу керек.
5. Тура сол қолдың тізесімен оның иығын ұстап адам айналуға кедергіні жасап қысып тастаңыз. Жағаға қарай қырман немесе арқада жүзіңіз.
6. Егер батып жатқан адам санасыз болса, оны жағаға қарай жүзгенде жақтап (подбородықтан) ұстап беті тұрақты судан жоғары болуға тиісті.
7. Қатты су толқында суға кетіп жатқанды бір қолымен кеудесінен басы судың бетінде болатындай ұстаңыз.



ер сілкінетіні жайлы хабар таратылса өзіңмен бірге кандай заттарды алу керек?
 п кандай жерлер қайтпті?
 ер сілкінісі кезінде кандай жерлерге тұру кажет?
 -тапсырма

ектр құралдарын сендер қалай пайдаланасыздар?
 та нені ұмытты? Оның арты неге апарып соғуы мүмкін?
 тті.

албарындағы бапшақты көрді. Ол тез-тез тазалап, үтіктелді де асығыс үйден шығып
 насының нан, сүт әкеліп қой деген тапсырмасы есіне түскен бала киініп жатып
 тапсырма

зды қолдану алгоритімін жазыңыздар
 йдің ішінен газдың нісін сезгендер не істер едіңдер?
 здерін газды қалай қолданасыздар?

тапсырма



Ойлан тап тесті



1.Газ пешін қолданғанда ?

А.Газдың барлық құлақтарын ашу керек

Ә.Газ құбыры үнемі ашық тұру керек

Б.Керекті көзін ғана тұтату керек

2.Химиялық заттарды қай жерде сақтайды?

А.Ас үйде

Ә.Ашық сөреде

Б.Беті жабылған шкафта, жоғарыда

3.Кез-келген төтенше жағдайда?

А.Тез дұрыс шешім қабылдау керек

Ә.Үрейленіп қашу керек

Б.Жылаған көмектеседі

4.Өрт шықса ?

А.01-ге хабарлас

Ә.02-ге хабарлас

Б.03-ке хабарлас

5.Найзағай кезінде?

А.Биік ағашқа тығылу керек

Ә.Жалаңбас жүгіріп жүру қажет

Б.Шырша, қарағайға бой тасалау керек





Қорытындылау

Міне біз, азда болса қауіпті жағдайлардың алдын алуды есімізге түсірдік. Адамға найзағайдан да, улы химиялық заттардан да, су тасқынынан да қауіп төнеді. Су тасқыны жиі болатын жерде үнемі сақ жүру керек. Су тасқынында, ең алдымен, биік жерге жетуге тырыс, үйдің шатырына шық. Суға түскен кезде алысқа ұзама. Тек үлкендермен баруға тырыс. Қандай жағдай болмасын сабырлылық сақтауға тырыс. Әрбір адам ,оқушы қауіпсіздік ережесін сақтай білуі керек.





Өзін-өзі бағалау





**ТЫҢДАҒАНДАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ!**

Anna Ze